

Załącznik
do uchwały nr LIII /319 /2018
Rady Gminy Lipno z dnia 25 stycznia 2018 roku

**Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi
oraz zapobiegania bezdomności zwierząt
na terenie Gminy Lipno w 2018 roku**

Schronisko jest azylem dla bezdomnych stworzeń,

Które dotąd w zaułkach miasta się kuliły
O głodzie i o chłodzie... Tu już nikt nie może
Kopnąć psa, by w ten sposób dowieść swojej siły.

Gdyby psy mogły mówić, opisać psów dzieje!
Niejeden czyn, choć ludzki, bywa nieczłowieczy.
Oto na psa ktoś w złości gar wrzątku wyleje...
Ktoś inny pętlą z drutu jego kark kaleczy...

- RYSZARD MAREK GROŃSKI -

Spis treści:

Wstęp	4
Postanowienia ogólne	6
Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt	6
Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie	7
Odławianie bezdomnych zwierząt	7
Obligatoryjna sterylizacja albo kastracja zwierząt w schroniskach.	7
Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt	8
Usypianie ślepych miotów	8
Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich	8
Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej	8
Finansowanie Programu	8

Wstęp

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1840) został wprowadzony art. 11a, który nakłada na gminy konieczność sporządzenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

Większość działań określonych w programie dotyczy zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów, w tym kotów wolno żyjących oraz zwierząt gospodarskich, ponieważ skala bezdomności tych zwierząt jest największa w całym kraju, jak również w Gminie Lipno.

Bezdomność zwierząt jest problemem bardzo złożonym. Jego przyczyny tkwią w naszych – ludzkich zachowaniach. Jedynie przez zmianę swoich zachowań możemy przyczynić się do zmniejszania cierpienia bezdomnych zwierząt i rozwiązać lub przynajmniej zminimalizować ten problem.

Porzucenie zwierzęcia, a w szczególności psa lub kota, przez właściciela bądź przez inną osobę, pod której opieką zwierzę pozostaje, jest prawnie uznane za znęcanie się nad zwierzęciem, mimo tego w Polsce co roku porzuca się dziesiątki tysięcy psów i kotów. Porzucenie to najczęściej rezultat nieprzemyślanej decyzji, braku pojęcia o tym, z czym związane jest posiadanie psa, jakie obowiązki spoczywają na właścicielu.

Nadpopulacja psów i kotów jest poważnym problemem chociażby dlatego, że koszt wyłapania, przyjęcia i dożywotni pobyt w schronisku dla bezdomnych zwierząt jest opłacany z naszych podatków.

Preambuła Ustawy o Ochronie Zwierząt głosi: „Zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę”.

Człowiek sam wybiera sposób życia, a w szczególności przypadków sam winien jest temu, na co się skazuje, ponieważ wybiera taki lub inny sposób życia, a mimo to także oczekuje od społeczeństwa pomocy. Psy i koty zostały przez ludzi bez pytania podporządkowane, ponieważ były mu potrzebne do wielu celów. Człowiek był i jest przyczyną bezdomności zwierząt, a więc jest odpowiedzialny za powstały problem i powinien go rozwiązać. Zwierzęta nie potrafią sobie pomóc, a nawet zrozumieć swojego problemu dlatego powinniśmy na równi traktować zwierzęta jak i ludzi, ponieważ i jedno i drugie jest istotą żywą. Bezdomność zwierząt w szczególności psów wiąże się z szeregiem licznych zagrożeń. Wałęsające się psy, które kiedyś były przywiązane do swych właścicieli w skutek porzucenia nie potrafią odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Zwierzaki te przeżywają bardzo silny stres psychiczny i fizyczny. Pozbawione opieki i nadzoru psy głodują, chorują, niejednokrotnie są także nosicielami groźnych bakterii i pasożytów. Błąkające się kundły w szczególności niewielkich rozmiarów z łatwością przedostają się na tereny placów zabaw jak również poruszają się po parkach zanieczyszczając te tereny odchodami zainfekowanymi niejednokrotnie formami przetrwalnikowymi groźnych pasożytów. Zjawisko to szczególnie zagraża bawiącym się dzieciom. Nie zaszczepione psy często w skutek kontaktu z dziką zwierzyną zapadają na wściekliznę, chorobę śmiertelną zarówno dla zwierzaka jak i człowieka.

Bezdomność kotów stanowi jakby oddzielny problem. Na wsiach koty utrzymywane w gospodarstwach rolnych swobodnie przemieszczają się na terenach zabudowy wsi oraz pól. W miastach koty utrzymywane są również w gospodarstwach domowych pod ścisłym nadzorem właścicieli lub w skutek ucieczki i zdziczenia żyją wolno grasując po piwnicach i dachach w celu poszukiwania jedzenia i w tym momencie mogą stanowić problem. Natomiast koty wolno bytujące nie są bezdomne, dlatego nie należy ich łąpać i odwozić do schroniska. One od urodzenia nie miały właściciela czy opiekuna i nie potrzebują go. Według zapisu w

ustawie o ochronie zwierząt (art. 4, pkt. 16) zwierzęta bezdomne to „zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieka trwale dotąd pozostawały”. Kota wolno bytującego w pełni sił nie uda się złapać bez specjalnych urządzeń. Chory, niezdolny do ucieczki, będzie warczał, prychał, gryzł, gdy będzie mu udzielana pomoc, natomiast kot domowy z reguły szuka towarzystwa człowieka i przychodzi na jego zawołanie. W dzisiejszych czasach, kiedy coraz więcej dzikich miejsc zostaje zabetonowane, a trawniki zamieniają się w parkingi, zwierzętom żyjącym na wolności bardzo trudno utrzymać się przy życiu. Na dużych blokowiskach zsypy na śmieci są niedostępne, a szczelnie zamykane pojemniki na odpady uniemożliwiają kotom zdobycie pożywienia. Najgorsza jest zima. Gdzie ma się schronić przed opadami i mrozami kot, jeśli okienka piwniczne są szczelnie zakratowane, a w nowych budynkach mieszkalnych nie ma piwnic tylko garaże? W tym okresie często to człowiek jest jedyną szansą na przeżycie dla tych zwierząt. Koty nie są przystosowane do przetrwania mrozów, trudno im przetrwać zimę bez ludzkiej pomocy. Pozbawione schronienia umierają z zimna. Dlatego zapewniając chociaż jedno otwarte okno w bloku można pomóc przetrwać im ten trudny okres. W piwnicy warto też postawić miskę z wodą, ponieważ zimą ciężko jest znaleźć niezamarzniętą wodę do picia.

Sterylizacja jest najlepszą metodą ograniczania populacji kotów, a ograniczenie populacji zdecydowanie zwiększa dobrobyt tych zwierząt (zahamowanie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, lepszy dostęp do pożywienia, dłuższe życie). Po wykonaniu zabiegu i kwarantannie dzikie koty wracają do miejsc macierzystych.

Gmina Lipno jest gminą typowo rolniczą w skład której wchodzi 15 sołectw wiejskich. Żyjące na terenach wiejskich koty utrzymywane w gospodarstwach rolnych mimo, że swobodnie poruszają się po całym terenie są pod nadzorem weterynaryjnym. W obrębie wsi występują również koty dziczące, które w większości zostały porzucone przez swych dawnych opiekunów, bądź nigdy nie miały prawowitych właścicieli.

Na terenie Gminy Lipno w ostatnich latach odnotowano wzrost liczby psów bezdomnych (porzuconych), które pałają się w okolicach ludzkich. Niektóre z nich dziczeją w skutek czego polują i stają się agresywne dla ludzi. Gmina przystąpiła w marcu 2012 roku do porozumienia z Miastem Leszno. Uchwaliła dofinansowania do wybudowania schroniska dla zwierząt w celu zapewnienia miejsca bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Lipno. Następnie przystąpiła do opracowania poniższego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

Zgodnie z ustawą program powinien zawierać:

1. Opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie
2. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt
3. Odławianie bezdomnych zwierząt
4. Obligatoryjną sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt
5. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt
6. Usypianie ślepych miotów
7. Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsc dla zwierząt gospodarskich
8. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Postanowienia ogólne

Ilekróć w programie jest mowa o:

1. gminie – należy przez to rozumieć gminę Lipno,
2. urzędzie - należy przez to rozumieć Urząd Gminy Lipno, jednostkę organizacyjną, przy pomocy której Wójt Gminy Lipno wykonuje zadania,
3. wójcie – należy przez to rozumieć Wójta Gminy Lipno,
4. ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1840),
5. właścicielu – należy przez to rozumieć osobę będącą mieszkańcem Gminy Lipno posiadającą zwierzę lub zwierzęta, o których mowa w niniejszej uchwale,
6. schronisku – należy przez to rozumieć schronisko dla bezdomnych zwierząt,
7. zwierzętach bezdomnych – należy przez to rozumieć zwierzęta domowe, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka i nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod którą dotąd pozostawały,
8. zwierzętach domowych – rozumie się przez to zwierzęta, będące na utrzymaniu i pod opieką człowieka, przebywające wraz z człowiekiem w jego miejscu zamieszkania, w charakterze towarzysza,
9. zwierzętach dzikich – należy przez to rozumieć zwierzęta nieudomowione, żyjące w warunkach niezależnych od człowieka,
10. ślepym miocie – należy przez to rozumieć szczenięta lub kocięta będące w fazie neonatalnej, całkowicie ślepe.
11. kotach wolno żyjących – należy przez to rozumieć koty urodzone i żyjące na wolności,
12. Programie – należy przez to rozumieć *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Lipno w 2018 r.*

Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt

Bezdomne zwierzęta nie mogą być traktowane jako naturalny żywioł zwalczany w ramach gospodarki komunalnej gminy. Prawo musi jednoznacznie podporządkowywać działania dla porządku i bezpieczeństwa zadaniu opieki nad zwierzętami bezdomnymi, być wyraźnie określone jako publiczna opieka zastępcza nad ofiarą niedostatecznej opieki ze strony właściciela lub z powodu braku właściciela. Podjęcie publicznej opieki powinno być połączone z poszukiwaniem właściciela zwierzęcia porzuconego.

Gminne zadanie dotyczące zwierząt bezdomnych będzie obejmować też udzielanie im pilnej pomocy w razie wypadków i przestępstw, a także bezpłatne usypianie ślepych miotów.

Gminny program zapobiegania bezdomności dotyczy także kotów wiejskich w sposób uwzględniający ich bytowanie poza opieką konkretnego właściciela.

Przekazanie przez gminę zwierzęcia nowemu właścicielowi będzie mieć za podstawę jego publiczne zobowiązanie się wobec gminy do opieki nad zwierzęciem przez co adopcja będzie jawna i sprawdzalna, jak każda inna korzyść czyniona przez gminę obywatelowi.

Prezydent Miasta Leszna wydał Zarządzenie nr 358/2011 z dnia 25.10.2011 r. w sprawie podpisania umowy użyczenia na prowadzenie międzygminnego schroniska dla bezdomnych zwierząt z Miejskim Zakładem Zieleni w celu realizacji zadania własnego Miasta Leszna i gmin, z którymi Miasto zawrze porozumienia.

Dnia 10 lutego 2012 roku Rada Gminy Lipno podjęła uchwałę nr XVIII/129/2012 w sprawie zawarcia porozumienia z Miastem Leszno, dotyczącego powierzenia Miastu Leszno realizacji zadania publicznego, polegającego na zapewnieniu właściwej opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Lipno, a w szczególności na wybudowaniu i prowadzeniu międzygminnego schroniska dla bezdomnych zwierząt. Gmina zobowiązała się do zapewnienia środków finansowych na realizację zadania w wysokości odpowiadającej ilości zadeklarowanych miejsc w schronisku i pokrywania kosztów utrzymania zwierząt przebywających w schronisku, pochodzących z terenu Gminy Lipno.

W następstwie podjętej uchwały Wójt Gminy Lipno zawarł w dniu 12 marca 2012 roku porozumienie międzygminne z Miastem Leszno.

W związku z powyższym Miejski Zakład Zieleni prowadzący schronisko dla zwierząt jest zobowiązany do realizacji zadań, o których mowa w art. 11a ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2017 r., poz. 1840).

Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie

Domowe koty, porzucone zostaną schwytane i przewiezione do schroniska. W przypadku kotów rannych w skutek kolizji drogowych, chorych, domowych czy dzikich podjęta zostanie interwencja lekarza weterynarii, z którym Gmina aktualnie ma podpisaną umowę o współpracy w zakresie całodobowego dyżuru.

Umowa zawarta jest pomiędzy Gminą Lipno a Kliniką Zwierząt, ul. Kanałowa 12, 64-100 Leszno reprezentowaną przez Pana Waclawa Ossowskiego - Lekarza Weterynarii.

W uzasadnionych przypadkach Gmina przewiduje zakup karmy w celu dokarmiania dzikich kotów.

Odławianie bezdomnych zwierząt

Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Lipno oraz ich transport do schroniska realizuje wyznaczona jednostka straży pożarnej. Jednostka została wyposażona w niezbędny sprzęt do realizacji tego zadania (klatka pułapka, klatka do transportu zwierząt, chwytak, rękawice ochronne i sieć obezwładniająca).

Zgłoszenia o bezdomnych zwierzętach, zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, przyjmuje policja. Wszelkie służby - policja, państwowy lekarz weterynarii, straż pożarna mają całodobowy dyżur we współpracy z Panem Rafałem Józefczakiem, Kierownikiem Referatu Ochrony Środowiska, Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Gminy Lipno.

Obligatoryjna sterylizacja albo kastracja zwierząt w schroniskach

Program zapobiegania bezdomności zwierząt traktuje sprawy bezdomnych zwierząt w szerszym aspekcie. Ma na celu m.in. zmniejszenie populacji bezdomnych zwierząt. Można to osiągnąć dzięki sterylizacji albo kastracji bezdomnych zwierząt. Powinno to ograniczyć problem niekontrolowanego rozmnażania zwierząt. Schronisko świadczy i wywiązuje się z obowiązku usługi sterylizacji albo kastracji zwierząt.

Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt

Informacja o zwierzętach oczekujących na adopcję będzie propagowana przez Schronisko. Sprawy bezdomnych zwierząt wymagają współpracy gminy, wybranego Schroniska, organizacji społecznych, których statutowym celem jest ochrona zwierząt, oraz innych osób prawnych i fizycznych. Zakres tej współpracy będzie obejmował w szczególności stworzenie bazy danych o zwierzętach zaginionych i znalezionych oraz oczekujących na adopcję.

Usypianie ślepych miotów

Do zmniejszenia populacji bezdomnych zwierząt przyczyni się również usypianie ślepych miotów, a także działania zmierzające do identyfikacji zwierząt domowych ułatwiające przyporządkowanie profilaktyki bezdomności. Powyższe zadanie realizowane będzie przez Klinikę Zwierząt w Lesznie oraz schronisko w zakresie regulaminu schroniska.

Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich

W przypadku schwytania bezdomnych zwierząt gospodarskich zostaną one dostarczone do gospodarstwa rolnego położonego w Radomicku nr 21, 64-111 Lipno, gmina Lipno. Zwierzę zostanie poddane badaniom weterynaryjnym.

Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej

Lecznica zobowiązuje się do świadczenia na rzecz Gminy Lipno usług polegających na całodobowym dyżurze pod numerem telefonu 603 947 415.

Finansowanie Programu

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu są zabezpieczone w budżecie Gminy Lipno na rok 2018 w wysokości 22 500,00 zł. Wydatkowanie środków odbywać się będzie na podstawie zawartych umów i porozumień oraz wystawionych faktur i rachunków na realizację zadań zawartych w Programie.

**Przewodniczący
Rady Gminy Lipno
Andrzej Michalski**